

АЛАКОЗ І.С., ст. гр. МО-11м
Наук. керів.: Гайдай І.Ю., к.е.н., доц.
ДВНЗ "ДонНТУ" Автомобільно-дорожній інститут,
м. Горлівка

ПРОБЛЕМИ ІНВЕСТУВАННЯ В ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Обосновано необходимость инвестирования в человеческий капитал в современных условиях, приведены основные данные развития человеческого потенциала в Украине и за рубежом, обозначены основные существующие проблемы и намечены пути их решения.

Актуальність. В умовах ринкових відносин важливо розуміти, що для того, щоб розвиватись, одержувати прибуток і зберегти конкурентоспроможність, організації повинні оптимізувати віддачу від вкладень будь-яких ресурсів: матеріальних, фінансових, людських. Актуальною проблемою сучасного менеджменту є активізація людських ресурсів для досягнення успіху організації.

Мета дослідження. розкриття основний питань та проблем інвестування в людський капітал в сучасних умовах.

Основна частина. Питання розвитку людського капіталу вивчалось такими вченими, як В. Андріанов, О. Головінов, О. Грішнова, Н. Кирич, О. Косарєв, О. Рубан, І.Сай та інші.

Людський капітал є головною цінністю сучасного суспільства, а також основоположним фактором економічного зростання.

Інвестиції в людський капітал у загальному вигляді можна розглядати як сукупність всіх витрат, вкладених в людину в грошовій або іншій формі, які спрямовані на формування та розвиток інтелектуального людського капіталу. Такі витрати можна розглядати як поточні витрати, які мають впливати на зростання продуктивності праці та будуть багаторазово компенсовані значно більш високим потоком прибутків для підприємства в майбутньому.

Необхідність значних інвестицій у розвиток людського капіталу в сучасний умовах може бути обумовлена наступними факторами:

- в умовах постійних змін у ринковому середовищі, виходу на зовнішні ринки постає проблема пошуку додаткових джерел підвищення конкурентоспроможності;
- на ринку праці підприємства не завжди можуть задовольнити свої специфічні потреби у працівниках необхідної кваліфікації;
- застосування на підприємствах нових технологій, в тому числі інформаційних, вимагає від працівників специфічних знань, умінь і навичок, які можуть бути отримані в процесі навчання;
- дотримання принципів економічної ефективності витрат вимагає підвищення продуктивності праці за допомогою реалізації заходів з розвитку

людського капіталу підприємств.

Розглянемо основні дані розвитку людського потенціалу України та порівняння його з іншими країнами.

За даними звітів ООН про розвиток людини індекс розвитку людського потенціалу (ІРЛП) України підвищився з 0,69 у 1990 році до 0,71 у 2010 році, помістивши нашу країну на 69 місце серед 169 країн, що дало їй змогу потрапити до групи країн із високим рівнем розвитку людського потенціалу [3].

Закордонна практика надає перевагу вкладенням саме в людський капітал, тому що це найголовніший фактор економічного зростання. Але в будь-якій діяльності повинна існувати відповідна віддача між обсягом вкладених та отриманих коштів. Лише у випадку ефективності буде здійснюватися інвестиційна політика щодо «розумового капіталу».

Компанії, які активно використовують інтелектуальний капітал, виходять на світовий ринок з інноваційним продуктом. Саме людський капітал є найвагомішим ресурсом інформаційної економіки, економіки знань. Так, згідно з дослідженнями вчених, на початку XXI ст. вартість сукупного національного багатства всіх країн світу складала 550 трлн. дол. США, з яких 365 трлн. дол. сформовані завдяки людському капіталу, а на природний та відтворювальний капітал припадало 90 та 95 трлн. дол. США відповідно [1].

Україна в цьому питанні набагато відстає від розвинутих країн. За даними Українського державного комітету статистики питома вага підприємств, що впроваджують інновації скоротилась з 14,8 до 10,7% з 2000 до 2009 року. А питома вага обсягу виконаних наукових та науково-технічних робіт у ВВП у період 1996-2009 знизилась з 1,36 до 0,95%. При цьому, за індексом глобальної конкурентоспроможності Україна у 2009-2010 році займає 82 місце із 133 країн, отримавши 4 бали з 7 за цілим комплексом факторів [5].

Нині у вітчизняній економіці практично в кожному її секторі склалося досить проблемне становище з кадрами. Згідно із дослідженнями фахівців Міністерства економіки України, близько 28% промислових підприємств та 60% підприємств агропромислового комплексу відчують гостру нестачу у кваліфікованих працівниках. Тому відставання України від промислово розвинутих країн зберігається, а за багатьма позиціями – збільшується [2].

На сучасному етапі розвитку економіки України необхідним є створення ефективного ринку висококваліфікованих спеціалістів. Обмежене фінансування державою освіти не забезпечує якісної професійної підготовки робочої сили, тому можна спостерігати зниження якості загальної та професійної освіти у навчальних закладах України [4].

Проблемами нашої країни, що потребують рішення, є інфраструктура, витрати на освіту, рівень смертності, рівень підготовки кадрів, витік інтелектуального капіталу, витрати компаній на науково-технічні роботи, наявність новітніх технологій тощо. Все це пов'язано з відтворенням людського капіталу. Проте спостерігається наявність в нашій країні величезного потенціалу для будівництва інноваційної системи економіки.

Отже, для того, щоб Україна стала більш конкурентоспроможною, необхідно розвивати людський капітал.

Інвестиції в людський капітал характеризуються значним розривом часу між вкладеннями та віддачею від цих вкладень, тому саме держава може виступати у якості каталізатора таких інвестицій.

Висновки. Отже, інвестування в людський капітал є надзвичайно необхідним для економічного зростання трудового потенціалу як окремого підприємства, так і держави в цілому.

На жаль, Україна значно поступається рівнем розвитку людського капіталу розвиненим країнам. Це проявляється у низькій якості життя, недостатньому фінансуванні людського розвитку за рахунок усіх джерел, втраті позицій у розвитку людського потенціалу країни.

Необхідними заходами для підвищення інвестування в людський капітал в Україні є забезпечення у першочерговому порядку державного фінансування пріоритетних стратегічних напрямів людського розвитку, стимулювання суттєвого збільшення витрат підприємства і приватних підприємців у розвиток людського капіталу своїх працівників.

Бібліографічний список

1. Андрианов В. Национальное богатство, природные и трудовые ресурсы России / В. Адрианов // Общество и экономика. – 2003. – №4-5. – С. 127.

2. Гайдук В.А. Сучасні проблеми гармонійної взаємодії держави та роботодавців у забезпеченні професійними кадрами промислового сектору економіки України / В.А. Гайдук // Проблема ефективного використання та професійно-технічної підготовки кадрів промислового сектору економіки України. – 2008. – Т. 1. – С. 107–116.

3. Доклад о развитии человека 2010. Реальное богатство народов: Пути к развитию человека / Опубликовано для Программы развития Организации Объединенных Наций (ПРООН), 2010. – С. 14–15.

4. Кирич Н. Роль людського фактора у підвищенні ефективності роботи підприємства / Н. Кирич // Україна: аспекти праці. – 2008. – №5. – с.46-50.

5. Український державний комітет статистики. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

КОВТУН Ю.О., ст. гр. МО-11м

Наук. керів.: Курган О.Г., ст. викл.

ДВНЗ "ДонНТУ" Автомобільно-дорожній інститут,

м. Горлівка

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОВГОСТРОКОВОГО УСПІХУ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ